

DUHOVNO ŽIVLJENJE

72

Prružinski
ednik za
lovenske
zseljence

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE

Weekly Rewiew

0 centavos

BUENOS AIRES
29 — XII — 1934

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

je splošno kulturna slovenska izseljenska družinska revija in izhaja tedensko.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodopivecova, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Dopise in vsa vprašanja in sporočila, ki zadevajo vsebino lista pošiljajte, prosimo, na: Uredništvo Duhovnega življenja, Avalos 250, Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uredništva je: 59 Paternal 3919.

V upravnih zadevah, to je zlasti glede naročila, plačila in oglasov, se obračajte, prosimo, na: Upravo Duhovnega življenja, Rio Bamba 562 Buenos Aires, Rep. Argentina.

Telefon uprave je: 47 Cuyo 0275.

Osební obiski v upravi: za sedaj vsak dan, od 15. do 16. ure.

Naročnina znaša:

- a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severo-ameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.— m/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—.
- b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih gold. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Da aieheraemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak znesek, tudi če nam ga pošljete v znakah in bomo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani pes.

Naročnino je najboljšo nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potem bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštanim giro, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

Še ugodnejši način pošiljarja naročnine objavimo, ko bo Uprava korakoma organizirala zveze z dotičnimi deželami. Za danes moramo že sporočiti za:

(Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL

BUENOS AIRES. ARGENTINA

Redacción: Avalos 250, U. Telef. 59 (Pat.) 3919.

Administración: Rio Bamba 562, U. Telef. 47 (Cuyo) 0275

VSEM CENJENIM SO-
TRUDNIKOM, ČITA-
TELJEM, PRIJATEL-
JEM, SLOVENSKIM
IZSELJENCEM IN
VSEJ DOMOVINI, PO-
SEBNO ODBOROM IN
ČLANSTVU NJENIH
IZSELJENSKIH ORGA-
NIZACIJ ŽELI SREČ-
NO, VESELO IN VSEH
MILOSTI PO LNO NO-
VO LETO 1935 URED-
NIŠTVO IN UPRAVA
"DUHOVNEGA ŽIV-
LJENJA".

Usodepolna past

(Nadaljevanje)

“Aha”, misli je sam pri sebi, “to je pa kaj premeteno narejeno. Dobro, da sem videl, kako se je Koruza odpeljal, sicer bi tudi jaz sedaj odjadral po najbližji poti v klet. Toda, Lorenzo ni zastonj sin svoje matere, ki se je rodila v Trstu in umrla v Begunjah. — Alo, na delo, časa imam več ko dosti.”

Previdno prižge ročno svetilko, ki jo je vzel iz žepa in gre z njo na dvorišče. Kmalu se vrne s precej široko desko in jo položi čez loputnico. Sedaj ni imela past zanj nikake nevarnosti več. Urno odpre z ukradenimi ključi blagajno in začne metati zavitke z denarjem v svoj nahrbtnik. Pobral je vse do zadnje kronice in pobasal tudi dva šopa bankovcev, ki jih Koruza še ni bil utegnil zamenjati za srebro. Njegovi pohlepnosti je ušla samo tista kronica, ki je svojega gospodarja spravila v nesrečno past.

Po končanem delu zapre Lorenzo blagajno, vzame desko s pasti in izgine z bogatim plenom na hrbtu v temno noč. Koruza je pa spal v svoji trunjavi spanje pravičnega.

V.

Drugo jutro pride Miha, kakor navadno, v komptar po ključe, da bi odprl prodajalno. Sname jih z žeblja, ki so na njem viseli in hoče mimo blagajne. Toda, naenkrat se pod njim podajo tla, in Miha izgine v globino. Toliko, da je videl, kako je mimo njega nekaj švignilo, in že je ležal na trdem tlaku v kleti.

“Tri sto zelenih”, zarobantil je jezno, “kaj takega se mi pa še ni pripetilo. Kakšna vražja stvar je pa to?”

Komaj je spregovoril, že so se zopet “nebesa” odprla, in iz njih je kakor strela priletel poredni Žorž z glasnim vsklikom. Malo je manjkało, pa bi se bil vsedel Mihi na nos. Ker je pa med naglo vožnjo iskal ravnotežja, ga je vendar le nekoliko oplazil po nosu, čeprav brez vsakega slabega namena.

Preden ga je pa mogel Miha za to predrznost zgrabiti za ušesa, se je zopet nad njim posvetilo, in v klet šine gospodična Fani kakor svoje dni šepasti vrag v pekel. K sreči sta se Miha in Žorž

v svrhu boja umaknila s svojih sedežev in tako naredila prostor.

Blagajničarka se je sprva hotela onesvestiti. Ko je pa videla, da ni lepega komija zraven, ki bi jo imel po njenih mislih nazaj k življenju poklicati, si je premislila in začela oštevati hlapca in vajenca. Menila je namreč, da sta ta dva zakrivila njen padec v "prepad". Pri tem je pa tako hitela, da niti vstati ni utegnila, marveč je kar sede poučevala poredneža, kako se morata vesti nasproti nežnemu spolu.

Za svoje človekoljubno delo je takoj prejela plačilo "od zgoraj", kajti stroj se je zopet odprl, in lepi gospod Franc ji je priletel kakor zrel sad naravnost v naročje.

Sedaj je medla luč svetilke obsevala čuden prizor. Miha in Žorž sta se od smeha tolkla po kolenih, Fani je s hinavsko ogorčenostjo in sramezljivostjo porivala komija z naročja, izza bariкаде je pa gledal to smešno skupino Jaka Koruza, ki ga je pravkar zbudil nastali šum.

To je pa trajalo le dober hip, kajti takoj nato sta planila Fani in Franc kvišku ter segla po Žoržu, ker se Mihe nista upala lotiti:

"Ti si nama to napravil", vreščala je blagajničarka ter se skušala polastiti fantovih ušes in las. Tu se spomni Miha, da se je Žorž tudi nad njim pregrešil, in sedaj začno vsi trije z združenimi močmi nad ubogim vajencem hladiti svojo jezo.

Koruzi gleda nekaj časa molče to "hlajenje", zato pa zleze iz svoje trdnjave in zapove: "Mir, pravim. Pustite Žorža! Fant je nedolžen."

Kakor bi trenil, je ponehal šum, in vsi se ozro tja, od koder je prišel ta zapovedujoči glas. Kako se začudijo, ko zagledajo gospodarja! Zrli so vanj kakor v kako prikazen. Slednjič pride komi k sapi in ga praša: "Gospod Koruzi, ste li vi, ali je samo vaš duh?" "Kako ste pa prišli sem?"

"Po istem potu kakor vi, samo s tem razločkom, da sem jaz tu prenočil".

In Koruzi jim je vse odkritosrčno povedal, kako je past nastavil za tatove, sam se pa vjel. Njene skrivnosti itak ni mogel več skrivati.

Tu se spomni Žorž, da je bil po nedolžnem tepen, in jame naves glas tuliti. Miha ga pa dregne prijateljsko pod rebra, in mu pravi: "Fant, kar tiho bodi in Boga hvali, če boš vedno po nedolžnem tepen".

"Poslušajte", predlagal je Koruzi, "zakričajmo nekolikokrat

vsi naenkrat. Saj hodijo sedaj že ljudje tu mimo, eden ali drugi nas bo gotovo slišal in prišel pogledat, kaj je. Sploh pa mora priti Špela vsak čas z zajtrkom”.

“Je že tu”, oglasi se Žorž, ki je ves čas napeto gledal, kedaj bo zopet kaj doli priletelo.

In res takoj nato prifrči Špela skozi strop in obsedi na tleh med kavo in mlekom. Ta pogled je bil za druge tako smešen, da je vse, celo Koruza, posilil smeh.

Toda, Špela se ne da zasmehovati. Besna se je zakadila v go-spoda in začela na ves glas kričati: “Čakaj, ti grešnik stari! To si mi storil nalašč, da bi se ubila, in bi samo ti vedel za svoje grehe iz Blatne ulice, ko si kupoval...”

Naprej ni mogla več, kajti Koruza ji je zaprl usta s svojo široko dlanjo in jo začel pogovarjati. Treba je bilo pa precej pri-govarjanja in obljub, preden se je njena jeza utolažila.

“Kdo nam bo pa sedaj odprl klet”, oglasi se Miha porogljivo, “ko smo vsi, kar nas je Koruzinih, tukaj zbrani?”

“Jo že imam”, pravi Koruza po daljšem premišljevanju. Ovse-ni Joža mora vsak čas priti, kajti jutranjih požirkov slivovke ne zamudi rad. Bodimo tiho, da ga bomo slišali, kedaj bo prišel mimo vrat, potem ga pa lahko pokličemo”.

Tu zaslišijo zunaj počasno drsajočo hojo

“Aha, to je pa naša kokošarica”, pojasni Koruza, in jo začne klicati: “Mreta! Slišite? Mretaaa!”

“Kaa”, oglasi se Mreta z močnim glasom, kakor so navajeni gluhei govoriti.

“Pojdite v komputar po ključe in nam odprite! Mi ne moremo ven”.

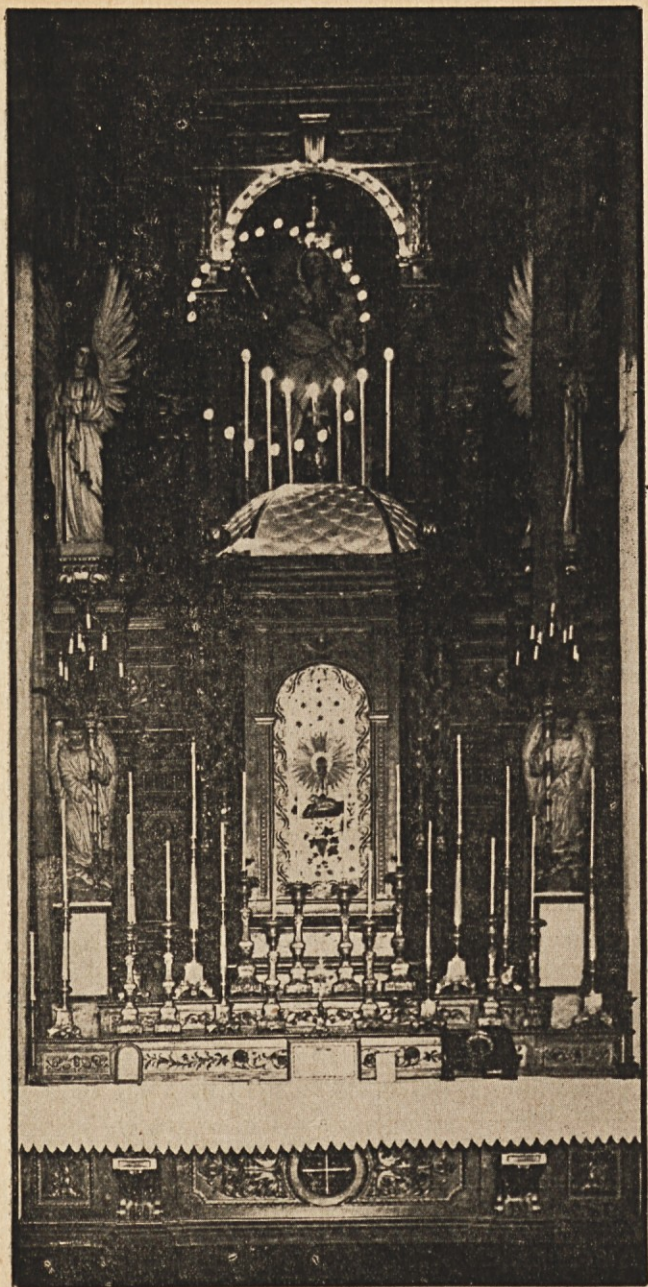
“Samo sto jajc sem prinesla”. vpila je Mreta, “sedaj je bolj težko zanje, ko je toliko prekupeev”.

“Slišite, klet nam odprite!” kričal je Koruza ves togoten. “Kaj nas brigajo sedaj jajca?”

“Po pet jih pa res ne morem dati, sem jih sama tako plačala. Plačajte mi jih po šest, sicer jih nesem drugam. “Zelena žaba” mi je že itak prigovarjala, naj jih dam njej”, drla se je prav tako glasno gluha Mreta.

“Za božjo voljo, Mreta, tu se ne gre za jajca. Kaj ste res tako gluhi, da nič ne slišite? Saj jih vam rad plačam po šest, samo klet nam poprej odprite. Slišite, kleet nam nam odpriiitee!”

Koruza je vpil, da je bil ves rudeč v obraz, in pri zadnjem

Podoba Sv. Marije Magdalene v cerkvi Sv. Dominika v B. As.

stavku mu je pomagala vsa tvrdka "Jakob Koruza, trgovina z raznim blagom."

"No, no, nikar tako ne kričite, saj nisem gluha", pogovarjala jih je Mreta. "Torej po šest jih boste plačali. Menda pretakate slivovko ali kaj, pa ste se tako zadelali, da se vam ne bi izdišala. Prihodnji teden jih vam prinesem kakih sto, če jih bom dobila. Pa ni treba zaradi mene hoditi iz kleti, mi bo že gospodična Fani plačala. Kajne, po šest ste rekli?"

In Mreta je drsala v komptar, ne da bi se bila zmenila za besno vpitje, ki je prihajalo iz kleti.

"Kako je pa to, da je danes še vse zaprto", čudila se je ženica in hotela mimo blagajne naravnost v prodajalno.

Tu se je pa že kar samo odprlo, in Mreta je s cajnico vred od-potovala v klet. Med potjo jo je pa od strahu izpustila, in jajca so se vsula na tla kakor dež. Nekoliko tega čudovitega daru "od zgoraj" so bili deležni tudi Koruza in njegovi zvesti. Največji del je prejela seveda dobra Mreta. Sedla je namreč dobesedno v jajčnik.

V kleti je sedaj nastal vrišč, da je bilo joj. Gospodična Fani je bila vsa divja. In kako tudi ne, ko se ji je po novi frizuri naredil tudi lep jajčnik, ki se ji je odcejal po laseh na obleko. Tudi gospodu Francu se je nekaj jajc razbilo na novem trdem klobuku. Žorž je bil še na najboljšem. Porabil je splošno zmešnjavo za to, da je hitel z na pol razbitimi jajci obmetavati svoje sovražnike iz gole hvaležnosti za batine, kar jih je od njih prejel skozi celo leto. Mreta, Koruza in Špela so se pa medtem prepirali, kdo bo plačal jajca.

"Škoda lepih jajc", tarnala je Mreta, "in po pet sem jih plačala. Toda, gospod Koruza" — in obraz se ji je razjasnil — "vi ste jih kupili po šest. Prodala sem jih vam že pred vrati. Jajca so se vam pobila, ne meni. Kar plačajte jih po šest so".

"Jaz ti jih že ne plačam", vpil je Koruza. "Vsega tega so kri-va tvoja gluha ušesa, da veš. Vsi smo kričali nad teboj, da nam odpri, ti si pa v enomer gonila tisto svojo o jajcih. Kar poberi jih in si naredi cvrtje!"

Ker je bilo v kleti tako vpitje, ni nihče slušal, kako je Ovsenov Joža mimo prikorakal. Prišel je ravno prav do vrat, da je ujel še zadnje Koruzine besede.

"Aha", misli si mož postave sam pri sebi. "Žorž je razbil v svoji nerodnosti nekaj jajc. Sedaj bo pa stari skupuh slabe volje. No, pa nič ne de, mi vsaj ne bo treba poslušati njegovega tarnanja o hudih časih. Tisto slivovko izpijem tudi lahko pri Francu v prodajalni in tako opravi, še preden pride Koruza iz kleti."

V teh prijetnih mislih nameri svoje dolge korake naravnost skozi komptar v prodajalno, čudeč se, da so še vsa okna zaprta. Njegovo začudenje se je pa še povečalo, ko so se naenkrat pod njim vdrla tla, in je takoj nato obsedel v neki rumeni, z belimi drobci posuti snovi, iz katere se je pravkar pobrala Mreta, da je lažje vpila.

Sedaj je postala zmešnjava še večja. Gospodična Fani ni imela več glasu. Zato je samo z rokami krilila po zraku. Gospod Franc je poskušal svojo moč nad vrati, Miha se je tolažil s slivovko, Žorž je sedel na visokem zaboju, zvonil z nogami ter se na ves glas krohotal, Koruza in Mreta sta se še vedno prepirala, čegava jajca so se pobila, Špela jima je seveda pridno pomagala, Ovsenov Joža je pa še vedno sedeč na svojem mehkem sedežu, začudeno motril to glasno družbo, kakor bi se še ne zavedel svojega položaja v razbitih jajcih. Mož pač takega "kriminalnega slučaja" še nikdar ni doživel v svojem pravici in postavi posvečenem življenju.

Medtem je prišel čas, ko so otroci prihajali v šolo. Mimogrede si je eden ali drugi še kaj kupil pri Koruzi, ki je prodajal tudi šolske potrebščine. Bili so pa navajeni, da so hodili kar zadaj skozi komptar, če je bilo spredaj še zaprto. In tako so jeli otroci cepati v klet drug za drugim, včasih tudi po dva naenkrat, ako sta se slučajno držala za roke. Vedno več in več je bilo tega božjega daru, ki je padal izpod neba kakor svoje dni mana. Gospodična Fani in gospod Franc sta imela dosti opraviti, da sta tešila to kričečo "mano" s sladkorčki, katerih je bilo k sreči več škatelj v kleti.

Toda, rešitev se je že bližala.

Županova nadebudna potomec, Cenček in Rezka sta jo tudi mahnila h Koruzi po zvezke.

"Rezika, teciva, bova videla, kdo bo hitreje tam", pravi Cenček in se spusti v dir.

Rezika je seveda pri svojih šestih letih takoj zadaj ostala. Prisopihala pa je v komptar še ravno prav, da je videla, kako se je njen bratec pogreznil v tla. Otrok je najprej šel po sapo, potem je pa na ves glas zatulil in hitro zapustil kraj nesreče. Med glasnim jokom, da je vse skupaj letelo, je hitel domov.

"Mama, ata, mama, ata", je klicala že od daleč, ko je zagledala župana na pragu. "Cenček je padel v pekel".

Medtem pride tudi mati županja na prag gledat, kaj se je njeni ljubljenci pripetilo. Ko jo Rezika zagleda, se je oklene krog pasu, ji skrije svojo kodrolaso glavico v predpasnik in začne še bolj tuliti.

"Kaj pa ti je, Rezika," jo skuša županja potolažiti. "Povej vendar, kaj se ti je zgodilo."

"Cencek je padel v pekel" odgovori s pretrganim jokom in zopet na ves glas zati.

Sedaj šele vzame oče župan pipo iz ust in pravi počasi kolikor mogoče resno: "Torej v pekel je padel, ti nepridiprav ti? Kdaj pa? Kako pa? Kje pa? Kar povej Rezika!"

Krog županovih se je zbralo kmalu precejšnje število radovednežev, ki jih je bil privabil otrokov jok, in ki bi radi iz njegovih ust slišali, kako je Cencek padel v pekel.

Rezika se je polagoma pomirila, da je mogla govoriti.

"Cencek je lekel naj se gleva skusat; kdo bo pleje pli Koluzi. Pa sva tekla. Cencek je bil plej tam, kel je osem let stal, jaz pa sele sest Taklat, ko sem pliletela za Cenckom, je ze padel..."

"V pekel", seže ji eden izmed radovednežev v besedo.

"Seveda v pekel. Les, plav les, saj sem ga sama videla. Plav pled mojimi ocni se je pogleznil", trdila je Rezika, ko je videla nekatere neverjetne obraze.

"Gotovo se je tudi pokadilo za njim, kajne?" pripomnil je odrasčeni županov sin, ki je dobro poznal bujno domišljijo svoje male sestrice.

"Seveda se je pokadilo, pa še kako", hiti mu Rezika pritrjevati, vsa vesela, da je vendar dobila enega, ki ji verjame Cenckovo žalostno zgodbo.

"In ogenj je švignil iz pekla?" vprašuje jo dalje hudomušni brat.

"Tuđi ogenj je svignil, pa se kaksen!"

"Morda si videla tudi parkeljna, kako je Cenčka potegnil v pekel?"

"Ne, parkeljna pa nisem videla," je odkimala Rezika. "Taklat sem ga pa videla, ko je plisel Miklavz. Hotel me je vzeti, pa me Miklavz ni pustil, kel sem lepo molila."

"Le malo pomisli", začno ji še drugi prigovarjati, "gotovo si videla parkeljna, samo spomniš se ne. Morda si pa videla samo njegovo kosmato roko, ko je segel z njo iz pekla po Cenčku?"

"Nekajelnega sem videla. Molebiti je bila pa to parkeljnova loka. Seveda je bila, pa take dolge klempeljne je imela."

Pri teh Rezikinih besedah bušknajo vsi v glasen krohot. Tudi županova dvojica se ni mogla zdržati smeha. Ko pa Rezika vidi, da se ji vsi smejejo, se spusti zopet v jok in pravi: "Cencek je pa le

O mladih dni spomin...

les padel v pekel, če se tudi vsi smejete. Zakaj pa ne plide za menoj, če ni padel v pekel?"

Te otrokove besede so vzbudile županovo pozornost, kajti vedel je, da sta Cenček in Rezika neločljiva tovariša.

"Moram pa vendar pogledati, kaj je na tem", rekel je važno in spravljal svoje ogromno 150 kg težko telo v počasen korak proti Koruzi. Za roko je peljal Reziko, za njim je pa šla cela vrsta radovednih Kurjeveev in Kurjevčevk. Ko pridejo do Koruzine kleti, zaslišijo v nji glasno vpitje, otroške, moške in ženske glasove. Vse je kričalo vprek.

Župan pritisne na kljuko, ker pa ni mogel odpreti, potolče s pestjo na vrata in zavpije: "kaj pa tako razgrajate? Kaj ste se ga na vse zgodaj navlekli? Pa še otroci so vmes. Ali je moj Cenček tudi vmes. Kje je pa Koruza, da imate tak semenj?"

Tako je stavil župan po svoji navadi celo kopico vprašanj na enkrat. Tudi v kleti so mu vsi hkrati odgovarjali. Nastal je nov hrušč, v katerem se je razločil samo en glas — klic po svobodi.

"Odprite!" kričali so v vseh mogočih glasovih, visoko, nizko, tenko, debelo, čisto in hripavo. Tuintam so se pa vsi glasovi spojili v en sam mogočen krik: "Odprrriiteee!"

Župan iz Kurjih čevčev se nikdar ni prenačil, in se tudi takrat ni, ko je čakal pred Koruzino kletjo, kedaj bo potihnil šum. Povzel je besedo šele potem, ko je vse potihnilo.

"Kako naj odprem, če ste pa zaklenjeni in nimam ključa? Jeli Koruza tudi notri? Kje je pa moj Cenček?"

"Jaz sem tu", oglasi se Koruza iz kleti. "Tiho babe in otroci! Sedaj govorim jaz. Saj samega sebe komaj slišim, če tako kričite. Tudi vaš Cenček je tukaj. Že celo jutro čakamo, da bi nam kdo odprl. Ključ visi v komptarju nad mizo na steni. Prosim te, odpri nam!"

"Kako ste pa prišli v klet? Pri zaprtih vratih menda vendar ne? Morda ste pa skozi strop popadali noter? Naša Rezika je pripovedovala, da je Cenček padel v pekel. Vas je li kdo nalašč v klet zaklenil? No, se pa potem pogovorimo, kako in kaj."

Tako je popravševal župan in odšel počasnih korakov po ključ. Bilo bi pa veliko bolje, če bi se bili t koj pogovorili, "kako in kaj". Župan bi se bil tako ognil "peklenskih vrat," ki je skozi nje padel njegov sinko v pekel.

Tudi Koruza se je prepozno spomnil, da mora župana opozoriti na nevarnost, ki ga je čakala v komptarju. Sicer je kričal za njim, naj pazi na past, toda župan ga ni več slišal.

Ko pride v komptar, mu Rezika takoj pokaže mesto, kjer je izginil Cenček. Župan stopi bližje, da bi si tla natančneje ogledal. Pri tem je pa stopil na loputnico in takoj nato je že tičal do pasu v odprtini. Ker je bila past narejena samo za ljudi navadnega obsega, mu njegov trebuh ni pustil naprej.

Rezika pa ni čakala, kedaj bo ata izginil v peklju, marveč je takoj stekla na dvorišče in se začela dreti: "Ato palkelj vlece v pekel". Komptar je bil naenkrat ves poln radovednežev. Ko zagledajo župana tičati v odprtini in opletati z rokami se začno glasno smejati.

Župana je pa ta krohot raztogotil in začel je grmeti: "Kaj se smejete? Mislite, da je prijetno takole viseti med nebom in zemljo? Izvlecite me ven, ko vidite, da si sam ne morem pomagati."

To povelje so pa vsi slišali, tisti, ki so bili "nad zemljo", in tisti, ki so bili "pod zemljo." Ker je pa župan oblast, ki jo je treba ubogati, so ga eni zgrabili za roke, tisti, ki so bili v kleti, pa za noge, in ga vlekli ven, seveda vsaka stranka na svojo stran.

"Saj me boste še pretrgali," kričal je ubogi župan v svoji stiski. "Vi, tam doli v kleti, spustite me! Ali slišite?"

Pa niso slišali, in so še bolj vlekl Slednjič si je slavno Kurječevsko županstvo samo pomagalo. Nekolikokrat je brenilo in premagali so tisti, ki so ga vlekli ven.

Sedaj je bilo vsem jasno, v kak pekel se je Cenček pogreznil, in po katerem potu se je vsa družba zbrala v kleti.

"Koruza je pa tič," modrovali so Kurjevci med seboj in radovedno gledali loputnico, ki se je zopet zaprla, ko so župana ven izvlekli. "Kakšno past za tatove si je izmislil! Ni čudno, da se jih je toliko nabralo v kleti. Saj se mora vsak ujeti, kdor hoče skozi komptar v prodajalno."

Nato se pa spomnijo, da je reševati jetnike delo krščanskega usmiljenja, in vsi začno iskati ključ. Toda, našli ga niso nikjer.

"Mir tam doli," ukaže sedaj župan. Skozi loputnico jetnikom, ki so v kleti razgrajali. "Slišiš, Koruza? Ključa ni nikjer."

"Mora biti," se je glasilo iz globočine. Na steni visi na žeblju. "Če visi, ga pa ti snemi," odvrne župan malomarno in odide na dvorišče.

Tu se je medtem nagnetlo vse polno radovednežev. Zbrala so se skoraj vsa Kurja čevca. Dobri in postrežljivi ljudje so namreč hitro raznesli po trgu, da je Koruza ujel v klet večjo tatinsko družbo. Tako se obrne pač govorica, če gre skozi več ušes in ust. Vse je čakalo, kaj bo.

V kleti se je pa vnel velik prepir med člani tvrduke "Jakob Koruza, trgovina z raznim blagom" zaradi ključa. Po dolgem in jakoburnem prerekanju so se naпослед domenili, da mora tisti vedeti za ključ, ki je imel prejšnji dan zadnji v kleti opraviti. Polagoma so tudi dognali, da je bil to gospod Koruza v lastni osebi.

Sedaj se pa razveže jezik gospodični Fani, ki je ves čas čakala, kedaj bi se mogla vmes vtakniti.

"Potem ste pa, gospod Koruza, sami ključ spravili," hitela je na vso moč, da bi je kdo ne prekinil. "Malo poprej, predno smo zaprli prodajalno, ste šli v klet, kamor vas je prišel klicat Miha. Kmalu nato sem vas pa videla skozi vrata v prodajalni, kako ste prišli z dvorišča in zavili naravnost k županu."

"Vi imate tudi povsod oči, kjer jih ni treba", odvrne ji Koruza nejevoljno. "Ako bi bil klet jaz zaklenil in odšel nato naravnost od doma, bi moral sedaj imeti ključ v žepu, pa ga nimam."

"Morda ga pa imate. Veste, star človek je rad pozabljiv," pripomnila je blagajničarka v sladkem maščevanju.

Ta hudobna, čeprav precej resnična opazka je pa spravila Koruzo v veliko jezo.

"Kaj, ti švedrasta gos, ti mi boš očitala starost in pozabljivost? Na, poglej, kje je kak ključ od kleti. Ako hočeš, obrnem vse žepe narobe, da lahko vtakneš svoj dolgi kljun vanje. Samo toliko ti povem..."

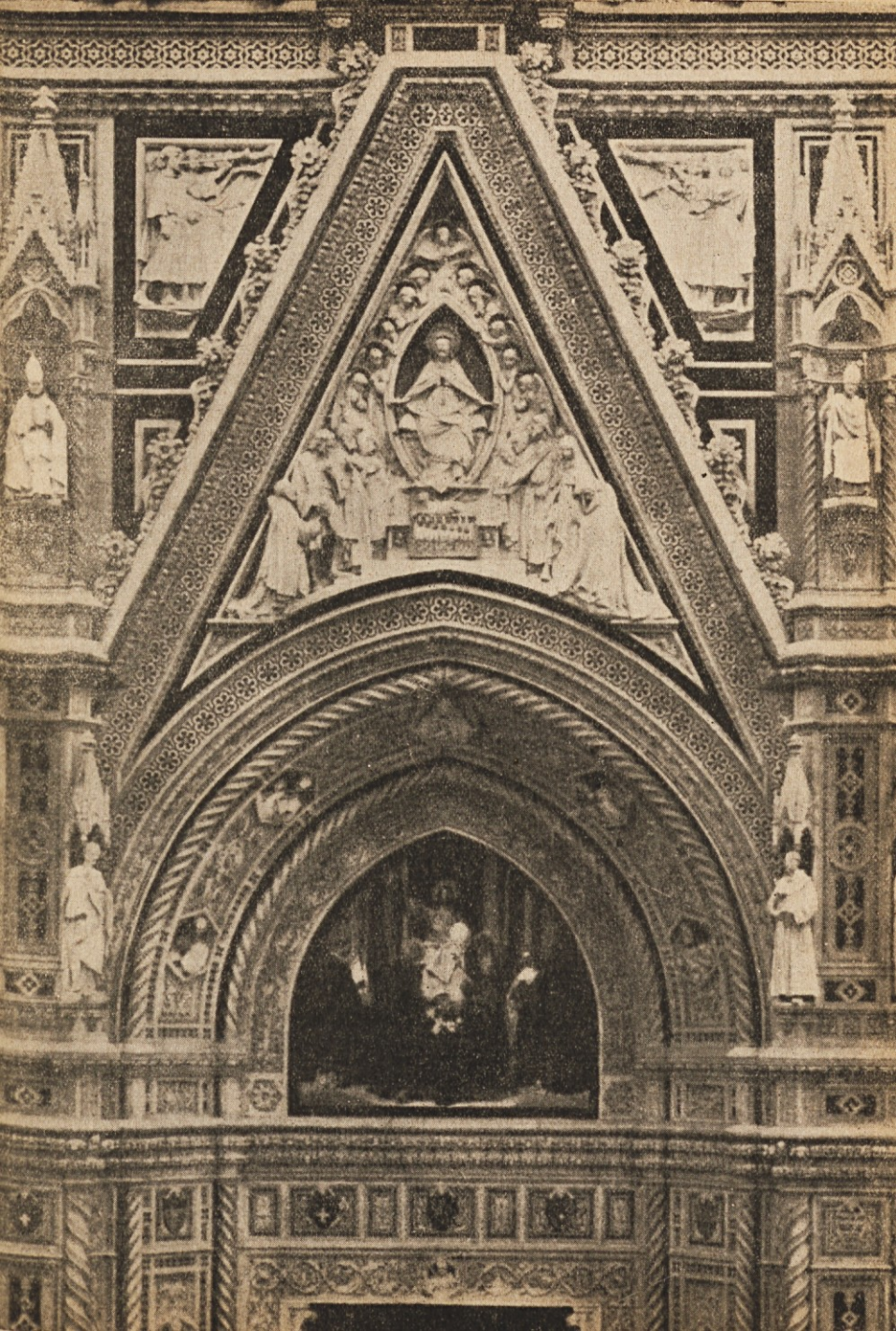
Tu pa Koruza naenkrat utihne in prebledi. Njegovi debeli prsti so namreč segli nekoliko pregloboko, razširili luknjo v žepu in začutili nekaj trdega pod podlogo. In Koruza ni hotel sam sebi verjeti, ko je z nekolikim trudom privlekel ključ na dan — ključ od kleti. Ves uničen se je sesedel na bližnji zaboj.

Najprej je prišel k sebi Miha. Vzel je gospodarju ključ in odprl vsem pot do zlate prostosti.

Rešene jetnike je občinstvo na dvorišču zbrano sprejelo z velikim veseljem in glasnim občudovanjem. Zakaj, takih zanimivosti kakor z rumenjaki maziljena frizura gospodične Fani, komijev klobuk in suknja, Mretino krilo, in prvotno bele hlače Ovsenega Jože, vse lepo in dično z jajci pobarvano, kaj takega se tudi v Kurjih čevcih ne vidi vsak dan.

Še večje je bilo pa veselje in zraven seveda tudi nekoliko škodoželjnosti, ko se je zvedelo po zaslugi Gospodične Fani, kje je bil ključ spravljen.

Kurjevci, zlasti pa Kurjevčevke bi bile rade na vso moč videle obraz gospoda Koruze, toda, mož jim ni pokazal svojega obličja.

Niti iz kleti ni hotel priti. Ko so mu nekateri radovedneži hoteli sožalje izreči, jim je nevljudno zaprl vrata pred nosom. Šele takrat, ko je na dvorišču potihnil šum in je zadnji Kurjevček zapustil pozorišče, je smuknil urno iz kleti v hišo ter se zaklenil v sobo. Zakaj, v tem duševnem stanju, kakor je bil, ni mogel nikogar videti.

“Koliko sraomte, neprilik, in škode mu je naredila ena sama noč! Njegov ugled je splaval po vodi. Nekaj časa se niti prikazati ne sme med ljudi, če noče, da bi ga otročaji zasmehovali. Hudozni jeziki bodo gotovo raznesli ta dogodek daleč naokrog. Stvar naj pride nazadnje še v časnike, potem so seveda vsi stroški za past zastonj, kajti celo tuji tatovi se bodo vedeli izogniti nevarnosti. Tudi odškodnino za pokvarjeno obleko bodo zahtevali od njega, in blagajničarka mu gotovo ne odpusti tiste “švedrste gosi”. Še tožbe bodo iz tega nastale, pota in stroški. Toda, Mreti pa ne plača jajca. Ona je prazapprav kriva, da so se pobila, in da se je njegova nesreča zvedela po vseh Kurjih čevcih. Ako bi ga bila ubogala in šla po ključ, bi se bil takoj našel v njegovi suknji, potem bi bila ostala jajca cela, obleka nepokvarjena, in noben Kurjavec bi ne bil vtaknil svojega radovednega nosu vmes. O nesrečni pasti bi vedeli samo njegovi ljudje, da bi pa ti molčali, bi bil že on poskrbel. Da, vsega je Mreta kriva, zato naj pa sama trpi pobita jajca. Tudi Špela ni brez krivde, ker mi ni zašila žepa. Pa še izdala bi me bila kmalu ta čaravnica. Čisto prav ji je, da se je oparila z mlekom. Samo premalo se je.”

Tako je premišljeval Koruza, vzdihoval, se jezil, klel, švedral medtem po sobi gori in doli ter si ruval lase. Revež ni slutil prav nič, da ga najhujše presenečenje šele čaka...

Tudi spodaj v prodajalni se je začelo živahno življenje. Miha je odprl vrata in okna, Žorž se je spravil nad orehe in rožiče, ker ni bilo v komptarju pazljivega Koruzinega očesa, gospod Franc si je prižgal cigareto in pridno točil Ovsenemu Joži, blagajničarka se je utaborila za svoj pult in vzela v roke pletenje, da bi si pomirila živce, Mreta je pa sedla na širok z boj, da je skrila veliko rumeno liso na krilu. Potem ko so svojega nesrečnega gospodarja do dobrega obrali, so sklenili zahtevati kelikor mogoče visoko odškodnino za pokvarjeno obleko, za bolečine in strah, ki so ga bili prestali.

(Dalje prihodnjič)

TEBI...

Kako te rad imam, oj božja stvar,
kako vesel sem tvojega pogleda,
vsekdar, ko mimo tebe grem,
nič nisem več otožen, plah in nem.

Kot biser se blestijo ti oči
in roka tvoja me neslišno boža,
iz tvojih ust tako vsak glas doni,
da je kot balzam duši ranjeni.

In takrat, ko bom v mesto belo šel,
ne bom pozabil te nikdar, oj božja stvar,
in ko bom ves otožen, pust in nem,
bom v roke tvojo rožo vzel
in spet bom kot nekdanj vesel, vesel...

Argentinski Filmi

XIII. F I L M:

My house my castle

Moja hiša moj grad

(Nadaljevanje)

Do pred par leti nismo imeli nobenih magistratnih predpisov gledé stavbinskega gibanja vsled česar se je lahko nemoteno uveljavila neizrečna požrešnost onih, ki so d. li graditi stanovanjske hiše. Naročali so gradbenikom naj izrabijo vsak najmanjši prostorček, tako je nastalo v Buenos Airesu na tisoče hiš brez dvorišč, brez kleti, brez podstrešja, sob in stanovanj kamor ves dožji dan ne posveti ni žarek solnea in kojih prebivalci morajo dan na dan rabiti umetno luč. Mi smo že velikokrat zapeli hvalo Argentinini in tistim, ki vodijo njeno usodo. Vselej, kadar smo imeli za to priliko. Naj povemo ob tej priliki tudi kaj nasprotnega. Da se na primer argentinska socijalna zakonodaja niti od daleč ne more primerjati s socijalno zakonodajo naše male sosednje republike Uruguay. Nima bolezenskega zavarovanja za široke delavske sioje, kaj šele starostno zavarovanje in kaj šele stanovanjski zakon, ki bi primerno ščitil argentinske najemnike, ki so prepuščeni skoro povsem na milost in nemilost hišnih posestnikov.

Dnine delavcev ter plače uradnikov so zato v tako kričečem nasprotju z najemnino, da menda v nobeni drugi deželi na svetu kaj takega ni mogoče! Buenosajreška stanovanja so najdražja na vsem svetu. Celo v New Yorku se stanuje mnogo bolj po ceni. Obiskal me je pred par leti znanec Žagar iz New Yorka, ki je bil takrat uradnik na nekem severoameriškem brodu ter mi pravil, da ima v najem stanovanje v centru New Yorka ter da plačuje za trisobno stanovanje s pritiklinami 18 dolarjev na mesec. Računati je treba, da se v New Yorku dolar skoro tako lahko zasluži kot v Argentinini peso. Delavec ali uradnik v Bs. Airesu mora skoro 50% svojih dohodkov izdati za stanovanje. Nekaj vsakdanjega je, da uradnik, ki zasluži 200 pesov na mesec plača 100 pesov za sta-

novanje in istotako je nekaj vsakdanjega, da delavec, ki zasluži 4—5 pesov na dan (ako jih zasluži dandanes!) plača polovico za stanarino.

Tako smo že nekoliko videli, od kod to neizmerno argentinsko hrepenenje po lastnem domu, in od kod tako upravičena zavest “moja hiša — moj grad!”

Buenos Aires je eno izmed velemest sveta, ki zavzema v razmerju s številom svojega prebivalstva največjo razsežnost. Težko si je torej misliti in predstavljati, zakaj da stanujejo buenosajreški meščani natrpani ko sardine v olju. Kdor ne pozna buenosajreških stanovanjskih kasarn imenovanih conventillo—samostan, ne pozna velemesta Buenos Aires. Conventillos so prava sramota za argentinsko prestolico.

Navadno se v taki stanovanjski kasarni oddaja samo po ena soba, ki stane 30—40 pesov na mesec in v kateri stanuje neredko po 8 — 10 oseb, stariši, otroci, poročeni otroci in otrok otroci.

Da so takšne stanovanjske kasarne leglo bolezni, vrelo najostudnejših nemoralnosti kdo bi o tem dvomil? Kuhinjo, zbito iz surovih desk, ima najemnik na dvorišču ali celo na hodniku. Ameriške kuhinje so posebnost zase. Deloma smo o njih že pisali. Na splošno imajo po poldrug meter v kvadratu, mnoge pa so tudi manjše. Težko bi kateri drug pogled nudil bolj točno sliko revščine izseljencev v Buenos Airesu, kakor pogled v kuhinjo povprečnega slovenskega izseljenca.

Buenos Aires ima več stotin stanovanjskih kasarn. Nekatere se nahajajo prav v bližini vladne palače “Casa Rosada”, in državne zbornice. So “conventillos” kjer se stanovalci vrstijo. Podnevi počivajo po njih delavci, ki delajo ponoči, ponoči pa zopet delavci, ki delajo podnevi. V ulici Lavalle okrog št. 2300 sem zasledil hišo, koje podjetni upravitelj oddaja ponoči celó dvigalo v stanovanjske svrhe: V njem se zlekne po 11 uri zvečer, ko dvigalo več ne vozi, zakonski par z otrokom. Imenovana hiša ima 32 stanovanj ter stanuje v njej 218 oseb. H tej stanovanjski mizeriji se pridružuje še pomanjkanje nasadov in javnih drevoredov, posebno v središču mesta, kjer bi se človek mogel nasrkati svežega zraka!

Da so stanovanjske kasarne pri takšni prenatrpanosti torišče večnih kregov in prepиров leži na dlani. Saj se ljudje celo v vlaku radi skregajo, kadar je le prenapolnjen.

V ulici Carlos Calvo poznam cestnega pometača Španca, —

Don Manuel ga nazivljejo —ki ima v najemu tako stanovanjsko kasarno ter oddaja posamezne sobe v podnajem.

Bilo je pred meseci, ko je prispel v Bs. Aires slavní filmski igralec Ramon Navarro. Bival je Navarro v City-Hotelu, ki se nahaja baš v kraju kjer ima naš pometać svoj delokrog. Z igralčevim prihodom se je Don Manuelovo delo podesetorilo. Pred hotel so se vstopili namreč policijski konji in ostavljali svoje spomine. tla so bila polna letakov, ki so jih razmetali igralčevi propagatorji in nore Ramonove oboževalke so raztrosile tam okrog cele jerbase cvetlice.

Naj mimogrede omenim, da Ramon Navarro v Buenos Airesu ni užival dolge slave. Izvzemši prvih večerov so bile njegove predstave slabo obiskane, kljub temu, da so znižali cene vstopnicam pod polovico. Podjetje, ki je priredilo gostovanje, je imelo občutno izgubo. Česar ne pripovedujem iz kakšne škodoželjnosti, pač pa z zadoščenjem. Domala vsakokrat sem se še ujezil, kadar sem bil v kinu. Ujezil nad kino-igralsci in ravnatelji, ki so dali znati tako sijajni tehnični iznajdbi tako malo duše in tako bore malo resnične umetnosti. Zato sem bil vesel, da je celo plitvo buenosajreško občinstvo postavilo deleč pred "platnenega igralca" Ramona Navarro slavnega španskega čarlista García Sanchíz, ki se je istočasno pojavil med nami in si svoje poslušalce tako neverjetno osvojil, da so bile vstopnice k njegovim "charlam" ne samo vedno razprodane, marveč so zadnje minute pred nastopom plačevali zanje tudi po sto pesov. Kolikor je meni znano, ne poznamo Slovenci nobenega čarlista, tako da tega poklica celo prav na slovensko ne moremo predstaviti. Charlar se pravi kramljati. Charla je torej posebna govorniška panoga, leposlovno — znanstveno umetno in prijetno pripovedovanje in kramljanje.

Naš Don Manuel seveda ni imel smisla ne za čarlista García Sanchíz, ne za filmsko zvezdo Ramona Navarro. Slednji je kajpak tudi pri njem odnesel slabo plat zaradi dela, ki mu ga je dal. "Toliko denarja zasluži ta stric, brez vsakega dela, jaz pa za borih 160 pesov na mesec ves ljubi dan z metlo in smetnišnico v rokah. Ali je pravica na svetu, ali je ni?" Tako se je primojdušal Don Manuel domov gredé. Vendar se mu je srd nekoliko omilil, ko je domov prišedši zaduhal prijetni vonj raznih biftekov, ki so se pekli in cvrli po kuhinjah njegovega conventilla.

Ali bilo je zapisano v knjigi usode, da bo Don Manuel doživel slab večer.

Njegova podnajemca Doña Barbara si je bila pred par dne-

vi omislila psička komaj par tednov starega. Nedolžna živalica se v tako kratkem času še ni naučila za veliko mesto spodobnega lepega vedenja, kakor je želela njena gospodarica. Don Manuel zapazi torej psička na sredi dvorišča, ko se je bil pravkar ponešnil. "In jaz, ki sem se zarotil, da danes ne bom več pometal!" Mogočna breca je zadela psičkovo zadnjico, da se je nekaj metrov daleč zakotalil proti gosподarični kuhinji. Doña Barbara je pravkar pekla svoje bifteke.

S ponvo po glavi Don Manuela!

Zato ni bilo treba dveh sekund.

V hipu sta se stvorila dva bojna roja, eden za Don Manuela drugi proti njemu z Doño Barbaro na čelu. Stolice, čaše, steklenice, krožniki, ponve so frčale ko vojni projektili križem dvorišča. Nekdo je obvestil policijo, ki je končno tudi zmagala in naredila red in mir: eni so romali v bolnico, drugi pa na policijski komisarijat.

Ima pa conventillo tudi svojo nesporno poczijo. Posebno ob večerih! Oglje žari, lonci se kadijo, možje dela, srebajo svoj obligatni "mate" in komentirajo dogodke na delu ali pa novice iz večernega lista. medtem ko njih družice v kabinah, zvanih "kuhinje" pripravljajo skromno večerjo. Povzdolž dvorišča so napete soge (vrvi) in na njih se suši perilo. Posteljne rjuhe zakrivajo pogled iz ene kuhinje v drugo, številni paglavčki, samosrajčniki in kratkohllačniki se veselo prekopicavajo pod temi rjuhami. Med hrušč in trušč otročadi zabrenka čas ob čas melodična kitara ali pa zahrešči obrabljena harmonika, na koji priseljenec vzbuja spomine na svojo staro domovino. Vmes pozvanjajo krepki udarci starobnega črevljarja, ki se trudi, da razdrapanim škornjem še za nekaj časa podaljša življenje. Šivalni stroji zvonijo svojo monotono pesem ter izpričujejo, da za bledolične ženske, ki jih rokovodijo še ni nastopil čas počitka. Sobe brez oken so odprte, v njih sredini nepogrnjena miza, obkrožena od 4—5 postelj. par kovčkov in po stenah viseče obleke, to je vse bogastvo prebivalcev conventilla. Doraščajoče devojke so se vrnile z dela. Skoro vse so zaposljene izven hiše po tovarnah. Pomanjkanje jim je vtisnjeno v lica in nobenega truda jih ne stane, da si ohranijo "linijo".

Mnogo "conventillov" sem že obiskal. Pri vsakem obisku se me je polastila žalost. Ta tipična bivališča buenosajreških proletarcev, mešanica vseh narodov sveta, so pot v prostitucijo in hudodelstva. Buenosajreški conventilli so sramoten protest moderni civilizaciji

in kulturi, žalostno izpričevalo za družbo, ki kaj takega trpi v svoji sredi.

**
*

Vzlic ogromni množici nezasedenih hiš in stanovanj, hišni posestniki nočejo ničesar slišati o znižanju stanarine **in dohršen del izmed njih ima svoje hiše rajše prazne mesece in leta namesto, da bi jih oddali proti stanarini primerni danšnji krizi.** Oblasti se ne menijo za to "bagatelo". Kriza je večini predmetov potisnila ceno nizdol, za 20—40%, stanovanja pa so se po statističnih navedbah pocenila samo za 12%. Nepopustljivost hišnih posestnikov v Buenos Airesu je prešla že v pregovor. Za časa let suhih krav so bili in so privilegiranci. O hišnih najemnikih pa se lahko reče, da nikjer na svetu niso tako pohlevni.

Pač so se dogajali posamezni odpori hišnih najemnikov ali brez smotrene organizacije, zato so se vselej izjalovili, zlasti vsled stanovanjske zakonodaje, ki ne spada v 20. stoletje, in ki štiti samo lastnika, najemnika pa prepušča usodi na — ulici.

Mene takrat še ni bilo v Argentini, ali pravili so mi, da je l. 1907 nastala pravecata ustaja proti hišnim lastnikom v Buenos Airesu.

Lepega dne so stanovalci neke stanovanjske kasarne sklenili, da ne plačajo več najemnine. Začetkoma so lastniki smatrali stvar za šalo, ali kmalu je začelo tleti po vseh "conventillih" in v par tednih se je temu najemniškemu štrajku pridružilo vesoljno buenosajreško proletarsko prebivalstvo. Dvorišča konventiljev so se pretvarjala v tabore, na mirovna sodišča pa je začelo deževati tožb za deložacijo v takšnem številu, da bi bilo treba vreči pol Buenos Airesa na ulico ako bi sodišča hotela ugoditi hišnim posestnikom. Gibanje se je razširilo celo na notranjost dežele. Končno je posegla vmes policija in celo vojaštvo. Po conventiljskih dvoriščih so se vnele prave bitke, katerih zaključek je bil 11 mrtvih in preko 100 ranjenih. Ali najemniki so podlegli. Ko je bila pobuna vdušena, so hišni posestniki spet vpostavili svoja stara prava.

**
*

Večno kipeča nasprotja med lastniki in najemniki porajajo v Argentini včasih uprav tragikomične dogodivščine.

Vsi ki poznate santafecinsko metropolo Rosario, veste, da je najbolj proletarski del mesta Alberdi, ki obkroža tovarno sladkorja in železniške delavnice. V tem predelu mesta Rosario si je neki

Čeh kupil od kapitalistine družbe hišico na mesečna odplačila. Ali usoda je hotela, da je kmalu postal brezposeln ter da je struna potrpežljivosti kapitalistom konečno počila. Dali so mu sodnijsko odpoved. V slučaju deložacije bi bil izgubil vse že vplačane obročke (kvote). Pa so se strnile v močno falango vse ženske dotičnega okoliša ter pozvale policijo na junaški megdan in policija je morala — kapitulirati. Vsa sredstva so uporabili v tej pobuni: od tihih groženj pa do bombardacije z opeko in s kamni za tlakovanje. Proletarske žene so trikrat onemogočile deložacijo. Ko so konečno prebivalci zapretili, da požgejo vse hiše družbe, so kapitalisti nekoliko odnehali ter dovolili enoletno odložitve.

Nasprotje med lastniki in najemniki poraja v Bs. Airesu večsih celó krvave drame z smrtnim izidom. Znan almacenero v predelu Flores, mi je pred meseci pravil o krvavem dogodku, ki je zahteval troje človeških žrtev.

Pri dveh postarnih devicah, teti in nečakinji je stanovala brezdetna vdova. Dokler je vdova služila in plačevala, je šlo vse v redu. Ali ko je vdova izgubila službo ter jela zaostajati z najemnino, so se pojavili spori. Ko je poteklo pet neplačanih mesecev, so se izoblikovali spori v zmerjanje in grožnje. In grožnje so se spremenile v krvava dejstva. Nekega večera steče najemnica v svojo sobo, pridrvi v kuhinjo gospodarice s samokresom, usmeri 4 strele na gospodarico in njeno nečakinjo, 2 zadnja strela sproži na sebe in — 3 človeške žrtve je beležila tisti dan buenosajreška zločinska zgodovina!

Še eno vam bom povedal, ki zveni pač neverjetno. Hiša, o kateri bom govoril se nahaja v ulici Lope de Vega 1559, kar zato navajam tako natančno, da ne bo nihče dvomil v mojo verodostojnost. Znano mi je namreč, da živi v bližini precej Slovencev. Opozoril pa me je na dogodivščino v bližini živeči trgovec, nakar sem si hišo tudi jaz sam osebno ogledal. Dogodilo se je to v letošnjem letu in takele je bilo:

Na omenjenem prostoru je še nedavno stala lična moderna hišica, z raznimi sobami. Celo garažo za avto je imela. V njej je stalo v kratkih presledkih pol tucata rodbin. Dasi je bila hiša solidno zgrajena ter je imela prav lepo zunanost, je bila za lastnika čaša pelina. Ne se mu posrečilo, da bi bil našel več ali manj stalnega in resnega najemnika. Vsi stanovalci so se izselili v par mesecih, ne da bi kaj plačali. Hiša ni dajala dohodkov niti za poravnavo predpisanih davščin. To je silno raztogotilo lastnika, vročerkrnega Sicilijanca, ki je sklenil, da bo zadevo tako radikalno re-

šil, kakor je le mogoče: Lepega popoldneva v preteklem maju se prikaže pred svojo hišo s celo kopico "peorov", dninarjev in urno so se vrgli na posel: vrata, okna, stopnjišča, balkone, streho, podboje, tajne deske so izruvali in v par urah je bila koketna hiša v razvalinah. Prestrašeni sosedje so stvar javili policiji. Ali lastnik se je pravilno izkazal, zato so mu naprtili samo majhno globo češ, da bi bil moral takno temeljito spremembo svoje posesti poprej javiti stavbinskemu uradu! Ta vročekrvni Sicilijanec pač ni upošteval prislovice flegmatičnega Angleša: "moja hiša — moj grad."

**
*

V resnici je kočljivo in tragičen stanovanjski problem v Argentini. Na eni strani država mesece in mesece ne plačuje svojih najvernejših uslužbencev, na drugi strani pa ista država zahteva, da idi vsak stanovanjski najemnik po tri mesečni zakasnitvi stanarine v imenu zakona na — ulico. Kako na pr. naj se ne zakasni v plačevanju stanarine učitelj v provinciji Corrientes? Tam so namreč šolske oblasti koncem l. 1933 dosegle menda edinstveni rekord na svetu da so se zakasnile v likvidaciji učiteljskih plač za celih 24 mesecev!! Kako naj takšen učitelj plača stanarino? Na teh revežih se pač obis: injuje latinska prislovica: "Quenn dii ode-runt, magistrum fecerunt — Kogar so Bogovi zasovražili, so ga za učitelja napravili."

(Nadaljevanje)

Pa pride Silvestrovo; leto se sklene;
 a časa kolo se na novo okrene,
 iz starega leta se novo poraja
 in spet vse po starem vrti se od kraja.

NAŠI OTROŠKI PRAZNIKI

Slovenska deca praznuje svoj praznik o "pametvi", na god ne dolžnih otročičev dne 28. decembra. Ta dan ima mladina svojo staro pravico, da hodi tepežkat. Z besedami "reši se, reši se" in s šibo v roki te pozdravlja mladež ta dan. Za kos potice ali za drugo darilo si odkupil svoj hrbet od veselja razvnetih napadalčkov.

To ni nič drugega nego ostanek med Jugoslovani še ohranjenih treh praznikov, ki se imenujejo "detinci", "maternice" in očevi ali "oci". Vsi trije prazniki so pred božcem okoli sv. Miklavža. Za "detince" se deca spomni staršev in jih obdaruje s kakim ročnim delom. Zanimivejše so "materice" in "oci". Na predvečer "materic" priveže deca mater s konopcem za stol ali za mizo. Ljubezniva mati seveda ne vidi tega. Ko hoče vstati, presenečena opazi, da je zvezana. Tedaj prosi otroka: "Odreši me!" in se zato odkupi s kakim darom, z novcem ali z drugo malenkostjo. Za "oce" vežejo očete, ki se morajo pravtako odkupiti z raznimi malenkostmi. Da se vidi domače slavje tudi na zunaj, je vse te praznike tudi boljši obed.

Brez dvoma smo imeli tudi mi Slovenci nekoč te običaje. To kažejo ohranjene besede in sličnost rešitve.

Božo Račič.

KOLEDA

Dežek zlat in biser rosa
naj oblije vaša polja,
da bo letina najboljša,
dečica nikoli bosa
In pa zlati naj cekini
v tolstih mošnjah se redijo,
kot čebele se množijo
in kot zvezde po jasnini.

Cvetko Golar

TEPEŽNICA.

Šip, šap!
Bog daj vam srečo in zdravje,
da bi bili veseli ko ptičice v gozdu,
zdravi ko ribice v vodi,
močni ko medved v gori!
Da bi dosegli sivo brado,
težko mošnjo,
da bi tako dolgo živeli,
da bi si nebesa zaslužili!

Narodna

DVE ZIMSKI

Gruden je truden, se je že naveličal,
časa voz nam bo v snegu obtičal.
Kar zazvene kraguljčki kot smeh:
mladi prosinec na novih saneh
Snežink in burje zunaj ples,
mi netimo si v peči kres.
A na samotnih cestah tam,
brezdomci vi kako je vam?

Oton Župančič.

ZA VSAK DAN NOVEGA LETA

Tako je govoril Gospod človeku :

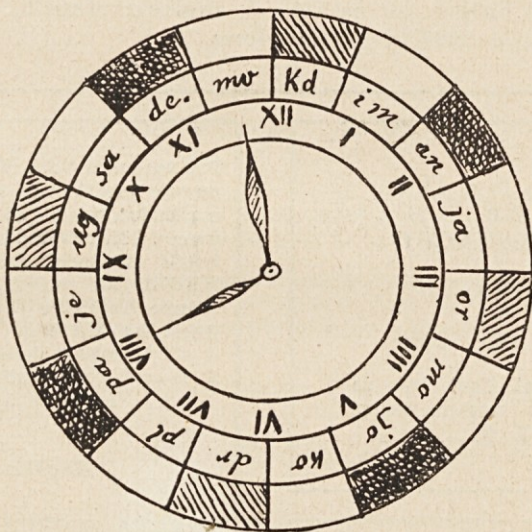
Daj vladarju, kar je vladarjevega, in Bogu, kar je božjega!

Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji !

Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

PREGOVOR

(Učitelj Peter Golobič, Jesenice na Gorenjskem)

Če pravilno združiš naštete zloge oz. skupine črk, dobiš slovenski pregovor, ki je vedno veljaven in se ga je vredno držati. Kot nagrado rešilec razpisujemo petero mladinskih knjižic. Odgovore moramo imeti v rokah dne 2. februarja opoldne.

Banque Baruch et Cie.

BANKA JUGOSLOVENSKIH IZSELJENCEV V FRANCJI,
BELGIJI, HOLANDIJI IN LUKSEMBURGU

15, RUE LAFAYETTE, 15
PARIS, FRANCE

Najhitreje in pod najugodnejšimi pogoji pošilja denar v domovino. Nakažite nam svote, ki jih želite poslati v domovino potom čekov, ki se glasijo na francoske franke in so plačljivi v Parizu, ali na čeke v angleških funtih, plačljive v Londonu.

A l i ž e i m a š
ALMANAQUE

PARA TI

za leto 1935

512 strani. Cena trdo in
elegantno vezani knjigi
\$ 2.—

Dr. JUAN ANGEL
MARTINOLICH
odvetnik

MONTEVIDEO 481
U. T. 35-5223

Pri najboljši volji Vam Vaši ne morejo pisati vseh novic iz domačih krajev, Vi bi pa radi vse vedeli. Naročite si torej najboljši slovenski dnevnik **SLOVENEC** ali najboljši slovenski tednik **DOMOLJUB**. Naročnina dnevnika Slovenec mesečno \$ 4.—, tednika Domoljub letno \$ 6.— in mesečnika Bogoljub letno \$ 3.—.

Naročila:

UPRAVA SLOVENCA, DOMO-
LJUBA IN BOGOLJUBA

Kopitarjeva ulica 6

LJUBLJANA, Jugoslavija

Boletín de la Misión Católica Eslovena
Službeni vestnik Slovenske katoliške misije

CERKVENI KOLEDAR

30. december — nedelja božične osmine — za Slovence na Paternalu najprimernejša sveta maša ob osmih.

31. december — ponedeljek — spomin svetega papeža Silvestra, ki je med drugimi velikimi deli sklical zlasti prvi vesoljni cerkveni zbor v Nicejo (leta 325) — Zadnji dan leta 1934 s spravnimi in zahvalnimi molitvami.

1. januar — torek — **zapovedan praznik obrezovanja Gospodovega**, prvi dan novega leta 1935, božje službe po vseh cerkvah kakor po navadi ob nedeljah. Pri sv. Roku (Alsina y Defensa) služba božja s hrvatsko pridigo ob 9.30.

2. Januar — sredo — prazniški spomin presvetega imena Jezusa, našega Gospoda in Odrešenika.

3. januar — četrtek — spomin svete Genovefe, slavljenе varuhinje pariškega mesta.

4. januar — petek — prvi petek meseca januarja in novega leta. Spomin svetega Tita, učenca apostola Pavla, ki mu je tudi pisal pismo, ki se je ohranilo do današnjih dni.

5. januar — sobota — spokorni dan k prazniku svetih Treh Kraljev. V Argentini vendar ni strogo zaukazan noben post.

6. januar — praznik Razglašenja Gospodovega ali praznik svetih Treh Kraljev — za Slovence na Paternalu najprimernejša sveta maša ob osmih.

Bratje!

Dokler je dedič nedoleten, se nič ne loči od sužnja, dasi je gospod vsega, ampak je pod varuhi in oskrbniki, do časa, ki ga je določil oče.

T-ko je tudi z nami:

Ko smo bili nedoletni, smo bili zaslužnjeni pod prvinami sveta. Ko je pa prišla polnost časov, je poslal Bog svojega Sina, rojenega iz žene, podvrženega postavi, da bi odkupil tiste, ki so bili pod postavo, la bi tako prejeli posinovljenje.

Ker ste sedaj sinovi, je Bog poslal Duha svojega Sina v naša srca, ki kliče: **Aba, Oče!** Nisi torej več suženj, ampak sin; ako pa sin, tudi dedič po Bogu.

Lepo apostolovo misel moremo tudi takole razviti:

Dasi smo bili že z odrešenjem in krstom posinovljeni v božje otroke, prejeli pravice božjih otrok zlasti pravico do nebeške dedščine, vendar smo danes še nedoletni božji otroci in rastemo skupaj s suženjskimi otroci tega sveta, skupaj s sužnji hudobnega duha, od katerih se na zunaj, po svojem zunanem in vidnem dostojanstvu nič ne razlikujemo, čeprav nismo nobeni sužnji, ampak "gospodarji vsega, ki imamo že danes pravico, da bomo ob svojem času prevzeli nebeško dedščino. "Preljubi! Zdaj smo otroci božji in se še ni pokazalo, kaj bomo. Vemo, da bomo njemu podobni, ker ga bomo gledali, kakšen je. Vsakdo, ki ima to upanje vanj, se posvečuje, kakor je on svet."

Nedeljska misel, ki jo večkrat med tednom prevdarjaj:

Vsakdo, ki ima to upanje vanj, se posvečuje, kakor je on svet.

MALO KATEKIZMA ZA NAŠE MALE

Šel je Jezus v mesto Naim. Za njim so šli njegovi učenci in velika množica. Ko so se bližali mestnim vratom, so srečali pogrebce. Ti so nesli mrliča, mladeniča, ki je bil edini sin matere vdove. Mati je šla za pogrebom in mnogo ljudi iz mesta je šlo z njo.

Ko je Jezus videl jokajočo mater, se mu je v srce zasmilila in ji je rekel: "Ne jokaj!" In pristopil je in se dotaknil nosilnice, da so obstali. In Jezus je rekel: "Mladenič, rečem ti, vstani!" In mladenič je sédel in začel govoriti.

Vse je obšel strah. In hvalili so Boga ter govorili: "Velik prerok je vstal med nami in Bog je obiskal svoje ljudstvo."

S katerimi besedami je Jezus mladeniča z Naima obudil od mrtvih?

Jezus je mladeniča iz Naima obudil od mrtvih z besedami: Mladenič, rečem ti, vstani.

Pomni. Adam je grešil in moral umreti. Adamov greh je prešel na nas, z grehom pa tudi smrt.

"Da bo umrl, vsak dobro vé,
ne ve pa kdaj, kako in kje."

Moli: Za srečno zadnjo uro: Oče naš...

APOSTOLSKA DELA

Peter je odprl usta in spregovoril: "V resnici, umejem, da Bog ne gleda na osebo, ampak mu je v vsakem narodu všeč, kdor se ga boji in dela po pravici. Nauk je poslal Izraelovim sinovom, oznanjujoč mir po Jezusu Kristusu; ta je vseh Gospod. (92) Vi veste, kaj se je zgodilo po vsej Judeji, začenši v Galileji, po krstu, ki ga je oznanil Janez: kako je Bog s Svetim Duhom in z močjo mazilil Jezusa iz Nazareta, ki je hodil od kraja do kraja, delil dobrote in ozdravljaval vse, kateri so bili obsedeni po hudem duhu, zakaj Bog je bil .. njim. In mi smo priče vsemu, kar je storil v judovski deželi in v Jeruzalemu, on, ki so ga celo razpeli so ga videli — ne vsi ljudje, ampak od Boga prej odbrane priče, na les in umorili. Bog pa ga je obudil tretji dan in je dal, da ki ga je Bog določil za sodnika živih in mrtvih. O njem spričujejo nam je naročil, naj ljudstvu oznanimo in spričamo, da je on tisti, mi, ki smo z njim jedli in pili, potem, ko je vstal od mrtvih; in vsi preroki, da dobi v njegovem imenu odpuščenje grehov vsak, kdor vanj veruje."

Še je Peter govoril te besede, kar pride Sveti Duh na vse, ki so govor poslušali. Verniki iz obreze, ki so bili prišli s Petrom,

(92) Judovski narod je bil deležen Kristusove blago vesti prvi, pa ne edini, kajti Kristus je Gospod vseh narodov.

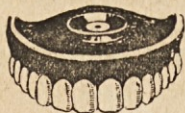
so se zavzeli, da se je tudi na pogane razlila milost Svetega Duha; slišali so jih namreč jezike govoriti in Boga povelicevati.

Tedaj je Peter spregovoril: "More li kdo zabraniti vodo, da bi ne bili krščeni ti, ki so prejeli Svetega Duha kakor tudi mi?" In ukazal jih je krstiti v imenu Jezusa Kristusa. Potem so ga prosili, naj ostane še nekaj dni.

Slišali pa so apostoli in bratje, ki so bili v Judeji, da so tudi pogani sprejeli božjo besedo. In ko je Peter prišel v Jeruzalem, so se prepirali z njim, kateri so bili iz obreze. Govorili so: "Šel si k ljudem brez obreze in si jedel z njimi!"

Peter pa jim je začel po vrsti razlagati: "Molil sem v mestu Jopi in videl v zamaknjenju prikazen — kako je prihajala nekaka posoda kakor velik prt, ki se je na štirih voglih spuščal z neba in prišel do mene. Pogledal sem vanjo in jo opazoval; in videl sem četveronoge živali z zemlje, zveri in laznino, in ptice neba. Slišal sem tudi glas, ki mi je govoril: "Vstani, Peter, zakolji in jej!" Rekel pa sem: "Nikakor, Gospod, zakaj, kar je omadeževano in nečisto, mi ni še nikoli prišlo v usta." Oglasil se je pa v drugo z neba glas: "Kar je Bog očistil, ti ne imej za omadeževano!" To se je zgodilo trikrat in vse je bilo zopet vzeto v nebo. In glejte prav tedaj so pristopili k hiši, kjer sem bil, trije možje, poslani k meni iz Cezareje. In Duh mi je rekel, naj grem z njimi brez pomišljanja. Z menoj je šlo tudi teh šest bratov in prišli smo v moževo hišo. Povedal nam je, kako je v svoji hiši videl angela, ki je pristopil in mu rekel: "Pošlji v Jopo in pokliči Simona, s priimkom Peter, ki ti bo govoril besede, po katerih se boš zveličal ti in vsa tvoja hiša." Ko pa sem začel govoriti, je prišel nanje Sveti Duh, kakor na nas v začetku. (93) In spomnil sem se Gospodove besede, kako je govoril: "Janez je krščeval z vodo, vi pa boste krščeni s Svetim Duhom."

(93) Na binkoštni praznik.

"CLINICA DENTAL DEL PLATA" CARLOS CH. LALANNE

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO
Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in 14—18 h
GARANTIRANO VSE V STROKO SPADAJOČE DELO. BREZPLAČNA POSVETOVANJA. — SPECIJALIZIRAN ZA BOLEZNI (PRELUKNJANJE) NEBA.

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires — Banco Holandés, Bmé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: Zadrúžna gospodarska banka v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Germánico, Rio de Janeiro, Rua Alfandega 5 — Banco Germánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 — Banco Germánico, Santos, Rua 15 de Noviembre 164 — Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Asunción, Calle Pres. Franco esq. Chile.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huerfanos 833 — Banco Germánico, Valparaiso, Calle Pratt 238.

Francosko, Belgija in Luksemburg: Banque Baruch et Cie., Paris, 15 rue Lafayette.

Holandsko: Hollandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandia.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

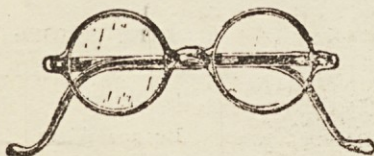
SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporoča se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

Očala, navadna \$ 2.50; z okvirjem imitacija. Karej \$ 5.—; okvir za očala \$ 2.50; stekla za očala: eno \$ 1.50, obe \$ 2.50.

Optika
TEOFILO MOUCHARD
CERRITO 378

Telefon: 35 (Lib.) - 2819

Moderna organizacija naše Banke, Vam nudi priložnost, za najtočnejše in najhitrejše izvršenje vseh bančnih operacij.

HRANILNICA

ODDELEK ZA POŠILJKE

ODDELEK ZA POTNE LISTKE

POSTERESTANTE

Vse Vaše potrebe, ki spadajo v omenjene oddelke lahko izvršite v našem zavodu. Uradniki Vaše narodnosti so Vam na razpolago in v najkrajšem času ste vljudno in natačno postreženi.

GOTOVOST

HITROST

USLUŽNOST

ZAUPANJE

Banco Germánico

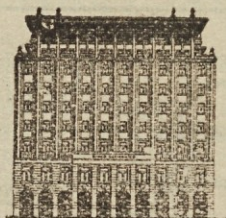
DE LA AMERICA DEL SUD

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Uradne ure: od 8.30 do 7, v sobotah do 12.30

PODRUŽNICA:

Corrientes 3227
Mercado de Abasto
Buenos Aires

GLAVNI SEDEŽ:

25 de Mayo 151—159,
Av. L. N. Alem 150
Buenos Aires